

Zuidwestelijke klei

Net als in de andere kleigebieden worstelden telers in het Zuidwesten met het feldrogende weer, dat volgde op de koude en natte start van het voorjaar. Op veel plaatsen moest de regenhaspel eraan te pas komen om droogliggend bieten- en uienzaad op gang te helpen. Afgezien van dit ongemak zijn telers prima te spreken over de vlotte start van het seizoen.

Knolselderij planten met volautomaat

Op een perceel bij Zevenbergen (N.-Br) zet de nieuwe volautomatische plantmachine van loonwerker Lokers de knolselderijplantjes van Orjan Schrauwen (foto) keurig in het gelid. De machine is uitgerust met drie plantrobots die ieder twee rijen tegelijk planten. Stagiair Joost Schouwenaars loopt achter de machine aan om de sporadische missers met de hand bij te poten. Schrauwen laat 68.000 plantjes op een hectare zetten. Met dit plantaantal zouden de knollen niet zwaarder dan een kg moeten worden, wat ze geschikt maakt voor de versmarkt. Voor de knollen met bestemming industrie is een plantaantal van 55.000 stuks gebruikelijk. „Het blijft een gok”, zegt Schrauwen. „Bij onvoldoende kwaliteit kan het zijn dat de knollen alsnog richting de industrie gaan. Dat levert me een lagere prijs op.” De kosten voor plantgoed zijn met zo'n 2.000 euro per hectare verreweg de grootste kostenpost van de teelt.

Copyright foto

Copyright foto

Fosfaat direct bij de poter

Willem Testers heeft geen haast gemaakt met het poten van zijn aardappelen. De pootgoedteler uit Kruisland (N.-Br) wil het land diep kunnen klaarmaken en daarvoor moet de ondergrond eerst droog genoeg zijn. Zijn medewerker legt het land klaar met een gps-gestuurde trekker, uitgerust met een rijenfrees. De aanaardkappen zitten zijn er niet afgehaald. „Als er al ruggen liggen, dan vindt de pootmachine gemakkelijker zijn weg en kan ik mij op andere zaken concentreren”, aldus Testers. Wat meteen opvalt aan de pootmachine is een zwarte tank achterop. Hierin zit vloeibaar fosfaat, dat via een slangensysteem naar de pootelementen wordt gepompt. Onder de voorraadbak van de pootmachine heeft Testers een rollenpomp geïnstalleerd. De fosfaattank heeft een inhoud van 500 liter. Daarmee is de tank aardig in evenwicht met de Moncereen-tank voorop de machine. Als beide tanks vol zitten kan Testers er twee hectare mee poten. De akkerbouwer gaat ervan uit dat 60 kg vloeibare fosfaat in de rij even goed werkt als 100 kg per hectare in korrelvorm.

Copyright foto

Vroege aardappels op schema

De vroege aardappelen op Tholen liggen mooi op schema. Vanwege de vele zonuren is de temperatuur onder het plastic ook in maart al hoog genoeg geweest voor een vlotte beginontwikkeling. Op een steenworp afstand van de aardappelveiling in Sint Annapland (Zld.) toont Willem van der Male zijn vroege Dorés. Ze zijn half maart gepoot en de planten duwen al stevig tegen het plastic aan. Voorlopig gaat dat er echter nog niet af. Het plastic blijft liggen totdat de planten elkaar raken. De oogst staat gepland voor de laatste week van juni. Van der Male hoopt dat het veulseizoen dit jaar positiever begint dan vorig jaar. Toen lagen de prijzen rond de vijftig cent. „Eigenlijk moet de prijs aan de start van het seizoen zo'n 80 cent zijn, wil de teelt aantrekkelijk zijn.”

Copyright foto

Tweede maal halmverkorter

De tweede knoop is voelbaar en dus maakt Nico Vermue uit Poortvliet (Zld.) een rondje met de veldspuit door zijn winterarwe. Behalve tegen ziekten, spuit hij voor de tweede maal met een groeiregulator. In de tank zit een mengsel van Moddus, CCC en OpusTeam. Vermue is tevreden over de stand van dit perceel Residence. „Het staat er mooi bij, maar een buitje zou welkom zijn. Na het uitrijden van de varkensdrijfmest hebben we geen regen meer gehad.” Na een kwartier spuiten vouwt de Thoolse akkerbouwer de bomen weer op. Het reizen kost hem vandaag meer tijd, want het perceel in Oud-Vossemeer ligt op tien kilometer afstand van zijn huis.

Uien komen, bieten staan

Met zijn autosleutel krabt Marcel Hopmans op de plek waar een rijtje uien moet zitten. De akkerbouwer uit Fijnaart (N.-Br.) vindt gekiemde zaadjes, maar ook zaad dat droog ligt. „Helaas is mijn haspel stuk, anders had ik ze beregend. Nu hoop ik op een buitje.” Een enkel plantje kleurt al een beetje groen. „Die heeft al licht gezien. Morgen wil ik er nog even met Roundup over om het grote onkruid op te ruimen. Er staat meer groot vuil dan anders, omdat het land is gespit.” Ook het klaarleggen van het bietenland ging niet zoals Hopmans dat gewend is. Pas begin maart kon hij mest laten uitrijden en het perceel ploegen. Half maart heeft hij zijn bieten gezaaid. Hoewel de toplaag van de 20 procent afslibbare grond bikkelhard aanvoelt, staan de bieten er prachtig bij. Nog voor Koninginnedag staan ze in het zesbladstadium.

Copyright foto

Copyright foto

Nieuwe haspel in de uien

Op een perceel uien in Heijningen (N.-Br) staan drie mannen bij de pomp van een beregeningsinstallatie. Vader Hans en zijn zoons Bas en Pieter Korteweg brengen hun pas aangeschafte haspel in stelling. Naar schatting 30 procent van het zaad ligt droog en dat is net even te veel. Eerder deze dag hebben ze al proefgedraaid met de haspel. Dat ging niet goed. Er bleek te weinig water in de sloot en het sproeikanon gaf een te grove druppel. Met een extra pomp en een fijnere nozzle zijn die problemen opgelost. De bedoeling is om een mals buitje van zo'n 15 mm te creëren. Bas Korteweg krabt ter controle met zijn hand in het uienbed. „Dat ziet er goed uit. Op deze grond is het al gauw weer te veel, vanwege de kans op slemp.”

Noordoost-Nederland

Voor Koninginnedag alles erin. Dat is het streven van de akkerbouwers in Noordoost-Nederland. Dit jaar leek het spannend te worden. Pas laat in het seizoen kon het voorjaarswerk losbarsten. Maar dankzij de droogte is het mest uitrijden, grondbewerken, zaaien en ploegen vlot verlopen. Verreweg de meeste ondernemers hebben ontspannen de deadline gehaald.

Half april was het nog te nat

Op een perceel in het Hunzedal, bij Spijkerboor, poot Martin Wijnholds zetmeelaardappelen. Hij werkt op het gemengde bedrijf van Jan Nijenhuis in Zuidlaren. Het bedrijf teelt zo'n 40 hectare aardappelen. Het poten gaat vlot, zegt Wijnholds. „Dit is een van de laatste percelen. Half april is hier drijfmest uitgereden. Daarbij zaten ze nog twee keer vast.” Zandkoppen en natte, venige stukken wisselen elkaar af. De trekker rijdt op dubbellucht cultuurbanden; geen overbodige luxe. Het geeft ook stabiliteit en bij het wegrijden met de volle pootmachine is ook de extra draagkracht wel nodig. Wijnholds kan nog net één keer de pootmachine vullen, dan is de vrachtwagen leeg. Hij vlakkt de aardappelen in de pootbak af en gaat zijn laatste omgang Aveka poten. Dankzij een camera op de pootmachine kan hij op een scherm in de cabine zien of het goed gaat.

Copyright foto

Copyright foto

Brokken komen bij het gebruik

Bij Eexterveen staat Martinus Wolting stil met zijn zaaimachine. De oliedruk van het hydraulieksysteem is weggefallen. Een monteur sleutelt aan de trekker, op zoek naar de oorzaak. „Materiaal gaat stuk wanneer je het gebruikt”, zegt Wolting. Het is late grond waar hij nog zomertarwe en zomergerst moet zaaien. Op de platte wagen liggen zakken zaaizaad: Tybalt en Prestige. Een deel van de zomertarwe zit erin. „Het ligt op een mooie diepte”, constateert hij. De zomertarwe brengt op deze grond zo'n 6 ton op. „Op deze grond kun je niet anders dan laat zaaien, maar de tarwe heeft ook niet snel last van droogte. Het is vochthoudend zanddal.” De aardappelen heeft hij al gepoot, op een droger stuk. „Ze staan bijna boven”, zegt Wolting. Dat gaat vlot doordat hij alles voorkiemt. „Dat kan op ons bedrijf van 29 hectare. Voorkiemen scheelt een tot twee weken. Gelukkig stonden ze bij de nachtvorst nog niet boven.”

Copyright foto

Copyright foto

Overgangsgrond vraagt andere aanpak

Naast een gaslocatie in de Tussenklapperpolder, tussen Zuidbroek en Muntendam, hebben Harm Roelof Boswijk en Jan Goosen nu hun warme maaltijd op. Heleen Goosen zet de doos met borden in de auto. Nog een uurtje werk, dan zit het gezamenlijke areaal van 8 hectare aardappelen in de grond. Boswijk en de Goosens hebben ieder een bedrijf op zanddalgrond in Wildervanksterdallen en pachten samen nog een bedrijf bij. De zwarte grond in de polder is zogeheten overgangsgrond. „Het zit tussen zand en klei in. Dat merk je bij het bewerken”, zegt Jan Goosen. Ruggen moeten eigenlijk worden opgefreesd. Ploegen moet in het najaar, hoewel de kans op slemp op het natte perceel groot is. „Er wordt steeds minder geploegd”, zegt Boswijk. „Spitten gaat een stuk vlotter doordat je dat in één werkgang met poten kunt doen.” Maar daarmee komt grond boven die niet is verweerd in de winter. De akkerbouwers maken daarom het land klaar met een Lemken Smaragd. „Een soort schijveneg”, zegt Goosen. Met een nieuwe Case haalt hij de laatste kopakker los, terwijl Boswijk de pootmachine vult met Seresta.

Copyright foto

Mest wordt gemist

Loonwerker Adriaan Sandee uit Onstwedde vult de bietenzaaimachine bij met het ras Emilia. Hij zaait bij akkerbouwer Bert Bentum in Ommelanderswijk driekwart hectare suikerbieten over. Het perceel van 14 hectare is op 9 april gezaaid. De versleten dalgrond is stuifgevoelig. Bentum heeft als stuifdek gerst ingezaaid en later nog eens extra bijgezaaid, maar door de droogte is het onvoldoende ontwikkeld. „Dat we geen mest meer mogen gebruiken als stuifdek is een drama. Nu is toch stuifschade ontstaan en de nachtvorst heeft de bieten de genadeklap gegeven”, zegt Bentum. Het zaad en de loonwerker kosten hem 400 euro, het spuiten met een antistufmiddel 100 tot 150 euro. Daarnaast kost het groei. „Het is nog vroeg, eind april, maar het kost al gauw 5 ton bieten.” Met Sandee kijkt hij kritisch of nog meer plekken moeten worden overgezaaid, maar ze besluiten dat het genoeg is. „Kom nog maar eens terug voor een leuker verhaal”, zegt Bentum als laatste.

Copyright foto

52 hectare spuiten met één tank

Bij Westerlee wijst Stoffer Hofman waar Elzo Dijkhuis een spuitspoor moet rijden. Het lijkt of ze een graanperceel spuiten, maar er staan suikerbieten met gerst als stuifdek. Er staat nogal wat onkruid, vindt Hofman. „Het is nog klein, dus dit is het juiste spuitijdstip.” In de tank zit BOGT. De akkerbouwers werken sinds 2002 samen. Inclusief werk voor derden bewerken ze 350 hectare. Hofman heeft een bedrijf in Zuidwending, Dijkhuis in Muntendam. Tien kilometer uit elkaar. „Of dat handig is? Nee.” Maar het past bijzonder goed, vinden ze. Hofman heeft zanddal, vroeg in het voorjaar en wat nattigheid geeft in het najaar ook niet meteen problemen. Dijkhuis zit op overgangsgrond. Dat is laat in het voorjaar en in het najaar moet alles er het eerst uit. Bij de aanschaf van de 39 meter brede Dubex spuitmachine kozen ze daarom voor Airtec. „Dan heb je minder water nodig. Een tank is 4.200 liter, daarmee spuiten we 52 hectare tegen phytophthora”, zegt Dijkhuis. Geconcentreerd spuit hij de laatste werkgang. Een geer, laat het scherm op zijn dashboard zien.